

Főszereplővé lépett elő Szeged a magyar sajtóban a kilencvenes évek elején, ha szóba került a bűnözés. Nem véletlenül. A korábban olyan békés Tisza-parti nagyvárosban valóban megroppant akkoriban a közbiztonság, délvidéki halálosztók után nyomoztak rendőreink, miközben prostituáltak strázsáltak Szeged határában, városunkon vágattak át áruikkal a kábítószerfutárok, s az autótolvajok is igencsak remekül érezték magukat parkolóink környékén. De vajon mennyit változott a helyzet 1999-re? Erről kérdezzük – a tavalyi bűnözési adatok ismeretében – mai riportunkban dr. Szőke Péter városi rendőrkapitányt. S egyben szolgálunk egy olyan statisztikai táblázattal is, amelyben a legfontosabb bűnözési adatokat sorakoztatjuk fel.

A '90-es évek elején bizony egész Szeged polgársága igencsak nagy aggodalommal figyelte, mi is lesz a végeredménye a rablók és pandúrok között zajló nagy csatározásnak. Csongrád megye székhelye össze fog roppanni a bűn súlya alatt – jóslták sokan, nem kevés pesszimizmussal hangjukban. S volt aki úgy vélte: a XX. század utolsó esztendejében már kommandósok ülnek a Széchenyi téri plátónok alatt minden padon.

Csalóka adatok

Szerencsére nem így történt. Sőt, a Szegedi Rendőrkapitányságtól kapott statisztikai számokat olvasgatván inkább úgy tűnik, mint ha visszaszorulna egy kissé a bűnözés városunkban. De vajon miként vélekedik erről dr. Szőke Péter, Szeged rendőrkapitánya?

– Szép dolog a statisztika, de én azt mondom, hogy azért ne higgyünk el mindent a számoknak – kezdte bűnmatek-magyaroztatát Szőke ezredes kapitányi irodájában. – Mert például itt van mindjárt a legszebb statisztikai adat: Szegeden egy év alatt 15 ezer 1 darabról 10 ezer 700-ra esett vissza az ismertté vált bűncselekmények száma. A laikus ezt hallván azonnal örülni kezd, a rendőrségi szakemberek viszont pontosan tudják: e nagymértékű csökkenés jó részét annak köszönhető, hogy tavaly már nem találkozhattunk azokkal a sorozatban elkövetett okirat-hamisítási ügyekkel, amelyekben ezerszámú állapíthattuk meg a törvénysértéseket. Ám az is tény, hogy 1998-ra valóban békésebb város lett Szeged, csökkent a vagyon elleni bűncselekmények száma, s amíg például 1997-ben 11 befejezett emberölés borzolta a város polgáraitnak kedélyeit, addig tavaly csak öt esetben kellett nyomozást elrendelni gyilkosság miatt. Erőszakos emberhalálók ügyében még azt is elmondanám, hogy ezek döntő többsége indulatból elkövetett emberölés volt, s alvilági leszámolás miatt tavaly már egyszer sem kellett kivonulniuk rendőreinknek.

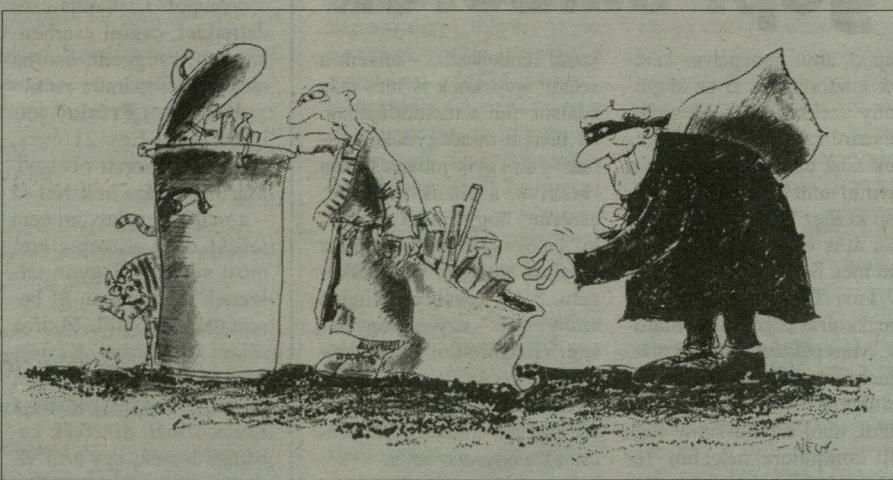
● **E tényből kiindulva, ugye, azért még nem vonjuk le a következtetést, miszerint, hogy a szegedi maffiózók jó útra tértek, netán mind egy szálig elköltöztek a városból?**

– Nagy erkölcsi megtisztulás aligha fenyegeti a szervezett alvilágunkat, különösenbben erős költözködési hullámról sem számolhatok be, de az tény, hogy a szervezett bűnbandák tavaly már korántsem voltak olyan aktívak, mint a megelőző esztendőben. Legalábbis munkásságuk nem olyan látványos. Gondolok itt például arra, hogy a kurtizán mesteriséget űző hölgyek, s e munkálkodást elősegítő urak a rendőrség folyamatos ellenőrzésének következtében sokkal kisebb létszámban látogatják már a Szegedre vezető utak parkolóit, de ettől még nem lett kevesebb örömlány a Tisza-partján. Csak amíg korábban az úmenti bozótban osztogattak a kéjhölgyek a gyönyöröket, addig mára beköltöztek a magánlakásokba, netán egyes motelekben, panziókban fogadják a vendégeiket. S ha már a szervezett bűnözésről beszélünk, hadd szóljak az olajos fiúkról, akik 1998-ra fölthagytak környékünkön a nagyipari naftapancsolással. Viszont nagyon elgondolkodtatóak azok az adatok, amelyek a szintén szervezett, méghozzá nagyon is szervezett bűnbandák munkálkodását jelzik a kábítószer-kereskedelemben. Kábítószerrel való visszaélés miatt tavaly előtt még „csak” 29 esetben kellett eljárás lefolytatnunk, tavaly viszont már 56 ilyen ügyünk volt, s 1999 első negyedévének tapasztalatai alapján azt mondhatom, hogy az idén még több kábítószeres ügyünk lesz. Ez pedig egyértelműen jelzi, hogy Szeged, akárcsak Magyarország többi nagyvárosa, olyan felhevőpiaccá vált, ahol már érdemes a dílereknek nagy tétben teríteni a különböző drogokat. Éppen ezért ezen a területen szeretnénk erősíteni bűnmegelőzési programunkat, s nagyon bízunk abban is, hogy a rendőrség kábítószer-elleni küzdelmét segíteni fogják a város vezetői és polgárai éppúgy, mint az iskolák és az intézmények. Mert a drogháborúban egyedül bizony nagyon kevés sikerre számíthat az egyenruhás...

Kisboltok nagy veszélyben

● **A kábítószer-futárok tehát egyre szorgosabbak. De gondolom a hagyományos bűnök kedvelői, a tolvajok és a betörők sem akarnak nagyon lemaradni a bűnvételkedésben...**

– A magánszemélyek vagyona ellen elkövetett bűncselekmények száma jelentősen visszaesett az elmúlt

„Uttai harcok” Szegeden... (Németh György karikatúrája)

● Szeged bűnei

Kevesebb gyilkosság, szelídebb maffia...

Dr. Szőke Péter rendőrkapitány: 1998-ra békésebb lett a város. (Fotó: Schmidt Andrea)

Tisza-parti bűnszámtan

Bűncselekmények	1997	1998
Ismertté vált bűncselekmények száma	15 001	10 700
Befejezett emberölés	11	5
Emberölés kísérlete	2	2
Szándékos testi sértés	167	198
Közúti baleset okozása	119	123
Halált okoz közúti baleset	13	17
Ittas vezetés	199	163
Erőszakos közösülés	7	3
Embercsempészség	17	16
Rendőr elleni erőszak	4	5
Garázdaság	88	94
Visszaélés kábítószerrel	29	56
Pénzhamisítás 18	33	
Adócsalás	10	41
Csempészet, vámmegszegtség	48	65
Lopás	4 573	3 693
Zsebtolvajlás	90	92
Lakásbetörés	685	537
Üzleti betörés	439	236
Sikkasztás	123	117
Csalás	1 374	741
Rablás	56	63

évben, így például kevesebb volt a betörés is. De ennek ellenére úgy döntöttünk, hogy a korábbiál is nagyobb figyelmet fordítunk az otthonok védelmére. Idén január elsejével megalakítottuk a magánlakás betörésekre specializálódott felderítő csoportunkat. Munkájuk eredményessége csak az idén lesz mérhető. A tavalyi év tapasztalatai alapján viszont külön is megemlíteném rablási ügyeinket. Nemcsak azért, mert számuk nőtt, hanem azért is, mert változatlanul azt tapasztaljuk, hogy a üzlettulajdonosok egy része minden figyelmeztető jel ellenére továbbra is a gazfickók munkáját

könnyíti meg. Hogy mire gondolok? A bolti rablások döntő többségét változatlanul olyan üzletekben hajtják végre, ahol egyetlen, leginkább ökölharcra aztán végképp alkalmatlan hölgy elutad ellenállását kell leküzdenie a rablónak. Vagyis jószerevével őrizetlenek a boltok egy olyan világban, ahol a mind több fegyveres rablás arra utal, hogy legkéményebb eszközöktől sem riadnak vissza a bűnözők. Arról se feledkezzünk meg, hogy a vagyon elleni bűnözésben mind nagyobb szerepet vállalnak magukra a bűnbandák. A nem kevés zsarolási és önbíráskodási ügyünk arra utal, hogy a korábban már

említett szervezett bűnözői csoportok keményfűi e területen fitogtatják erejüket.

● **Kemény legények azonban nemcsak bankokban vitézkednek. Sok szegedi asszony éppen a nagyon is magánjellegű, családi verésektől retteg. Amikor ugyebár a fölhevült apuka támad asszonyára...**

– A családi perpatvarok száma bizony nem kevés a mi városukban sem. Azért örülök, hogy szóba hozta ezt a témát, mert lehetőségem van félreosztatni egy tévhitet, miszerint a rendőrség csak akkor avatkozik be az ilyen erőszakos cselekményekbe, ha már vér folyik. Ez természetesen nem igaz. Akár a megtámadott személy, akár a botrányos viselkedésre fölfigyelő szomszédok, ismerősök is kérhetik a segítségünket, s mi igyekszünk is mihamarabb kiérkezni a helyszínre.

Ha hamis a bankó...

● **Már ha éppen nem pénzhamisítókat, vagy adócsalókat üldöznek. Mert ahogy a bűnözési statisztika tavalyi számaiból kiolvasható, e két bűnkategóriában igen-**

csak aktivizálódtak a szegediek.

– Nézze, egy egészen furcsa közmegejtélés szerint adott csalni Magyarországon szinte nem is számít bűnnek. A rendőrség természetesen nem így gondolkodik, így mind nagyobb erővel lépünk fel az adócsalók ellen. Már csak azért is, mert azt a szürke és feketegazdaságot szeretnénk visszaszorítani, amelyik még mindig sokmilliárdos károkat okoz a nemzetgazdaságnak. Ám mint említettem, a közhangulat ma még ott tart, hogy egy finesz adócsaló inkább számítt követendő példának, mint bűnözőnek. Így aztán elég nehéz sikeres harcot vívniunk ebben a háborúban. A pénzhamisítás már egy egészen más ügy, hiszen attól minden becsületes állampolgár retteg, hogy egyszer majd hamis bankók miatt csattan a kezén a bilincs. Vagy egyszerűen csak ott marad magára, bukszájában egy ügyesen fénymászolt ötezzrel, s még bottal sem ütheti a pénze nyomát. Mert bizony ilyen esetek egyre gyakrabban előfordulnak a mi vidékünkön is. Bár azt hozzá kell tennem, hogy a hamis pénzek gyárai nem Szegeden működnek, városunkban eddig még csak a pénzt forgalomba hozókkal gyűlt meg a bajunk. Ettől függetlenül ezúton is arra kérek minden szegedi polgárt, hogy a korábbiál jóval gondosabban vizsgálja meg, milyen pénzt nyomtak a markába.

● **Gyilkosok, rablók, pénzhamisítók után ideje lenne békésebb témáról is szólni. Már amennyire békésnek nevezhető Szeged közlekedési helyzete...**

– Ha az autótolvajokról beszélünk, túl nagy békéről nem számolhatok be, ugyanis tavaly még mindig 212 kocsiat loptak el a vidékünkön, és sajnos csak 45 esetben derült ki, ki is volt a tettes. Ha viszont a közlekedési morált elemezzük, azt mondhatom, alapjában véve túl nagy gondok nincsenek. A közlekedési bűncselekmények száma jelentősen csökkent, viszont az figyelmeztető jel, hogy míg 1997-ben 13-an haltak meg a szegedi körzet közútjain, addig ta-

valy 17 halálos balesetnél készült rendőrségi jegyzőkönyv. Az a legszomorúbb, hogy tinédzser korú fiataljaink a leginkább veszélyeztetettek, azok a srácok, akik éjszakai diszkózásból hazatérve nem tudják megfékezni autójukat.

Közalkalmazottak szegénysége

● **Kapitány úr, egy egész éves rendőrségi munkáról faggatva nem kerülhetjük el, hogy ne kérdezzük a rendőrség belső ügyeiről. Különösen akkor, amikor a televízió híradásaiból szinte hette értesülhetünk rendőrtüntetésekéről, a belügyminiszternek átadott petíciókról. Ennyire sanyarú sorsa lenne 1999 Magyarországaiban a rendőröknek?**

– Én úgy látom, hogy az elmúlt évek bérfejlesztéseinek köszönhetően az egyenruhás állomány fizetése már elfogadható, bár az tény, hogy senki nem meggazdagodni jön a rendőrséghez. Ugyanakkor a rendőrségen dolgozó közalkalmazottak javadalmazása már elkeverítően alacsony, s ha nem akarjuk, hogy a munkánkat segítő civilek hamarosan a létminimum szintjén éljenek, mihamarabb jelentősebb bérfejlesztéssel kell segíteni őket. Természetesen tevékenységünket elemezve nemcsak a bérkérdések merülhetnek föl. Hiszen például létszámgondjaink nagyon nehezítik munkánkat. Mondok én egy érzékletes számot: amíg 1989 óta a bűnözés háromszorosára nőtt Szegeden, addig kapitányságunkon csak 12 százalékkal több munkatárs dolgozik, mint akkor. Ez természetesen kihat az eredményességre is, hiszen olyan közállapotok idején várnak el tőlünk kifogástalan munkát, amikor 414 hivatásos és 68 közalkalmazottat tudunk hadrendbe állítani, miközben tavaly 74 ezer 24 közbiztonsági intézkedést kellett végrehajtunk, és 22 ezer 590 esetben hívták helyszínre rendőreinket. Nyomozási és felderítési eredményességi mutatóink egyébként statisztikailag rosszabb, mint 1997-ben volt, de a számok, mint már említettem, sokszor csalóka képet mutatnak. Ugyanis 1998-ban – a magánlakás betörések ügyek kivételével – csaknem valamennyi bűnügyi területen eredményesebbek voltunk, mint egy évvel korábban. Csak hát most hiányoznak azok a statisztikát javító, sorozatos ügyek... De visszatérve a rendőrség létszámra: sokszor meg szokták kérdezni tőlem: hát akkor mégis hány rendőrré lenne szükség Szegeden ahhoz, hogy még békésebb képet mutasson a város? Nos, én erre is tudok szolgálni egy számmal: amikor tavaly a kajak-kenu világbajnokság idején 120 fővel megerősítették a szegedi rendőrséget, szinte idilli állapotok köszöntöttek be a Tisza partján. Három és fél nap alatt egyetlen autót el nem loptak, s mindössze három gépkocsifeltörés miatt kellett riasztani a járőreinket. Így aztán úgy vélem, ha még legalább száz rendőrt szolgálna Szeged polgárait, már sokkal megnyugtatóbb adatok kerülhetnének a város bűnstatisztikájába – köszönt el tőlünk dr. Szőke Péter ezredes, Szeged város rendőrkapitánya.

Bátyi Zoltán